

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

ЗАХАРОВА В.О., викладач кафедри іноземних мов Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця

У статті розглядаються особливості використання відеоматеріалів на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах. Проаналізовано та висвітлено переваги використання відео та вправ в процесі перегляду відеоматеріалів, а саме: перед, під час та після перегляду. Запропоновані типи вправ допоможуть підвищити зацікавленість студентів у вивченні іноземної мови та покращити результативність навчання.

Відеоматеріали, комунікативна компетенція, іноземна мова за професійним спрямуванням, ефективність навчання.

В статье рассматриваются особенности использования видео на занятиях по иностранному языку в высших учебных заведениях. Проанализированы и освещены преимущества использования видео и упражнений в процессе просмотра видеоматериалов, а именно: перед, во время и после просмотра. Предложенные типы упражнений помогут повысить заинтересованность студентов в изучении иностранного языка и улучшить результативность обучения.

Видеоматериалы, коммуникативная компетенция, иностранный язык по профессиональной направленности, эффективность обучения.

Постановка проблеми. Протягом останнього часу в процесі викладання іноземної мови велика увага приділяється комунікативній підготовці студента. Метою навчання іноземній мові є

формування навичок спілкування.

Формування комунікативної компетенції студентів, які не знаходяться в тій країні мову якої вони вивчають, є складним завданням. Зазвичай, для вирішення цього завдання викладач має створювати реальні або уявні ситуації спілкування на занятті з іноземної мови, використовуючи різні методи навчання: рольові ігри, дискусії, творчі проекти та ін. [1].

На заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах, де студенти опановують іноземну мову за професійним спрямуванням, не менш важливим завданням є опанування професійно-спрямованої лексики, що пов'язана з людською діяльністю і стосунками у процесі виконання професійних обов'язків [4]. Для досягнення цього завдання велике значення має використання автентичних матеріалів. Оскільки сучасні технології надають можливість використання сучасних методів навчання, одним з таких методів є використання відеоматеріалів. Відеоматеріалом є будь-який матеріал (відеофільм, відеофрагмент, відеокурс, відеопрограма), що підлягає демонстрації в навчальних цілях з використанням відеотехніки.

Аналіз досліджень і публікацій. У зв'язку з тим, що вітчизняні викладачі не приділяють достатньої уваги цьому методу, методика роботи з відеоматеріалом часто зводиться до перегляду фрагмента відео і виконанню вправ на переказ або написання твору [2]. Як наслідок, поставлена мета – формування навичок спілкування іноземною мовою – не досягається повною мірою. Таким чином, для вдалого запровадження методу використання відеоматеріалів вимагає чіткої організації роботи. Особливості використання відеоматеріалів на занятті з іноземної мови були досліджені такими методистами як Дж. Хармер [5;6], Дж. Скрівенер [7] та іншими.

Формулювання мети, завдань статті: проаналізувати особливості використання відеоматеріалів на занятті з іноземної мови, показати значущість типів вправ та завдань, що виконуються студентами до, під час та після їх перегляду відеоматеріалів.

Виклад основного матеріалу. Метод використання відеома-

теріалів відноситься до групи наочних методів, що містить в собі навчальну та виховну функції, які обумовлюється високою ефективністю дії наочних образів. Інформація, представлена в наочній формі, є найбільш доступною для сприйняття, засвоюється легше і швидше. Використання відеоматеріалів на заняттях допомагає задовольнити інтереси студентів.

Метод демонстрування відеоматеріалів має багато переваг як для викладача, так і для студентів. Зокрема, у вищих медичних навчальних закладах, де викладач іноземної мови, зазвичай, не є фахівцем у професійному аспекті, що вивчається студентами, відео матеріали, підготовленні спеціально для навчальних цілей носіями мови-експертами в професійній тематиці є дуже корисними для викладача [3].

Використання відеоматеріалів дозволяють вирішувати дуже важливі завдання: навчання, виховання і освіти студентів. По-перше, при перегляді відеоматеріалів, більшість з яких видано носіями мови з навчальною метою, студенти мають можливість чути автентичну англійську мову. По-друге, відео матеріали надають можливість студентам побачити те, про що йдеться на заняттях, представлено у підручниках і діалогах. Переглядаючи відео матеріали студенти дізнаються більше інформації про анатомічну будову людини, фізіологічні, патологічні процеси та методи лікування хвороб.

Використання відеопідтримки на заняттях сприяє підвищенню якості знань, оскільки дозволяє використовувати усі можливі види комунікативної діяльності: аудіювання, мовлення, читання і письмо. Використання відеоматеріалів залишається актуальним, оскільки саме через органи зору і слуху людина отримує основний об'єм інформації про навколишній світ.

Зазначимо, що одна з обов'язкових умов ефективного навчання іноземним мовам є висока мотивація студентів. Над підвищенням мотивації слід працювати постійно, а залучення відеофрагментів сприяє успішному вирішенню цього завдання. Крім того, відеоматеріали - це сучасне джерело збагачення словникового запасу, а також спосіб формування комунікативної компетенції іноземною мовою в цілому [5;7].

Отже, використання відеозаписів на заняттях сприяє розвитку мотивованості мовленнєвої діяльності та самомотивації студентів, за умов, коли відео викликає інтерес і зацікавленість у студента. Викладачу необхідно прагнути того, щоб студенти були зацікавлені відеоматеріалами саме через розуміння мови, а не лише через цікавий сюжет. Слід зазначити, що застосування на занятті відеоматеріалів – це не тільки використання ще одного джерела інформації. Ще однією перевагою використання відеоматеріалів на занятті є сила враження і емоційної дії його на студентів. Тому головна увага має бути спрямована на формування студентами особистої думки з приводу побаченого. Успішне досягнення такої мети можливе лише як при систематичному показі відеоматеріалів, так і при методично організованій демонстрації.

На нашу думку, при демонстрації відеоматеріалу необхідно дотримуватися ряду умов:

- відеоматеріал має бути точно узгоджений з навчальним матеріалом;
- відеоматеріал повинен відповідати рівню знань студентів;
- відеофрагмент, що демонструється має бути не тривалим за часом і має відповідати стандартам якості зображення та звуку.

- відеоматеріал, що використовується має бути змістовним. Використання відеоматеріалів може здійснюватися на різних етапах заняття:

- перевірки домашнього завдання;
- пояснення нового матеріалу;
- закріплення вивченого;
- перевірки знань у процесі заняття.

При роботі з відеоматеріалом виділяють три основні етапи: «pre-watching», «while-watching» та «post-watching» [5;6].

Перший етап «pre-watching» - це підготовчий етап, що спрямований на мотивування студентів та зняття можливих лексичних, граматичних або професійного характеру труднощів в сприйнятті відео.

На нашу думку, типи завдання, що на даному етапі можуть

бути використані наступні:

- передбачення лексичних одиниць, що можуть бути присутні у відеоматеріалі;
- поєднання лексичних одиниць, що присутні у відеоматеріалі, з відповідним перекладом на рідну мову;
- поєднання лексичних одиниць, що присутні у відеоматеріалі, з малюнком або фотографією.

Наступний етап «while-watching», спрямований на забезпечення подальшого розвитку мовленнєвої та професійної компетенцій студентів з урахуванням їх реальних можливостей іншомовного спілкування.

Етап «while-watching» - це етап фактичної демонстрації відеоматеріалу. На даному етапі відеоматеріал може бути переглянуто студентами декілька разів, але кожна демонстрація відеоматеріалу повинна мати певну мету. Таким чином, існує два види перегляду відеоматеріалів: на вичленення головної інформації та на виокремлення детальної інформації [7].

Типи вправ, що можуть бути використані на пошук головної інформації, містять завдання:

- назвати тему відео;
- обрати найбільш відповідний варіант назви представленого до перегляду відео;
- запропонувати власну назву відео;

Типи завдань, що можуть бути використані на виокремлення детальної інформації наступні:

- написання пропущеної інформації під час перегляду відеофрагменту;
- написання субтитрів до відео;
- перегляд відео без звуку: студенти обговорюють, побачене, і припускають, що дійові особи говорять насправді;
- прослуховування відео без зображення: це змінює попередню процедуру на прямо протилежну. Поки студенти прослуховують відеоматеріал, вони намагаються уявити де відбувається дія та що трапляється з дійовими особами.
- пошук правильних відповідей на питання;
- визначення вірних/невірних стверджень;

- поєднання частин стверджень, що мають однакове змістове навантаження;
- вибудовування логічної послідовності з окремих частин тексту;
- ставлення питань до побаченого;
- встановлення причинно-наслідкових зв'язків;
- перегляд відео у підгрупах: перша підгрупа сидить обличчям до екрану, друга підгрупа – спиною до нього, після чого підгрупи обмінюються інформацією;
- перегляд студентами різних частин одного відеофрагменту та обговорення цих частин з метою отримання повної інформації про відеофрагмент.

Заключний етап «post-watching» є спрямованим на використання початкового тексту в якості основи і опори для формування мовленнєвих навичок в усній або письмовій мові. На цьому етапі є доречним використовувати:

- обговорення змісту відеофрагменту в цілому;
- проектну роботу;
- рольові ігри, в основу яких покладений сюжет або ситуації відео фрагменту;
- дискусії, щодо змісту відео;
- інтерв'ю;
- «круглі столи»;
- дебати, де студенти аргументують власну точку зору;
- написання власного варіанту завершення відео;
- написання статті або рецензії, щодо побаченого.

Основу роботи на завершальному етапі мають складати завдання на коментування, обговорення, інтерпретацію розглянутих у відеоматеріалі проблем без опори на вербальні стимули, тоді можна вважати, що мета використання відеоматеріалу досягнута.

Висновки. Підводячи підсумок викладеного, можна стверджувати, що робота з відеоматеріалом – це найефективніша форма навчальної діяльності. Вона активізує увагу студентів та, водночас, сприяє вдосконаленню їх навичок аудіювання та мовлення.

Безумовно, використання відео на занятті з іноземної мови надає ряд унікальних можливостей для викладача та студентів в плані оволодіння іншомовною культурою спілкування, особливо для формування професійної компетенції як однієї із складових комунікативної компетенції. Окрім змістовної сторони спілкування, відеоматеріал містить візуальну інформацію про місце події, зовнішній вигляд і невербальну поведінку учасників спілкування в конкретній ситуації. Відео може мати сильний емоційний вплив на студентів, перетворюючись на стимул для додаткової мотивації в подальшій навчально-пошуковій і професійній діяльності. На нашу думку, як навчальні відеоматеріали варто використовувати документальні фільми, репортажи, відеозаписи телевізійних новин та телепередачі медичного спрямування.

Отже, використання відеоматеріалів розкриває широкі можливості для активної роботи в процесі формування мовленнєвих умінь і навичок студентів вищих навчальних закладів, підвищуючи їх мотивацію.

Література

1. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам: М.: Глосса. Москва, 2000
2. Мостепан Н.М. Демонстрація відео на уроках: методичний аспект: Кривий Ріг, 2012. – 23 с.
3. Рись Л.Ф. Формування іншомовної комунікативної компетенції // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Вип. 42. Острог Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – С. 291-294.
4. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
5. Harmer. J. The Pracice of English Language Teaching.- London; Longman Group UK Limited, 1991.- 371p.
6. Harmer J. How to Teach English. – L.: Longman, 2000. – 198p.
7. Scrivener, J. Learning Teaching. London; Collins ELT, 2002. – 432p.

REFERENCES

1. Galskova N.D. Sovremennaya meodika obucheniya inostrannym yazykam: M.: Glossa. Moskva, 2000
2. Mostyepan N.M. Demonstratsia video na urokach: meodychnyj aspekt: Kryvyj Rig, 2012. – 23 c.
3. Rys' L.F. Formuvannya inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentsii // Naukovi zapysky Natsional'nogo universytetu «Osrozka akademiya». Vyp. 42. Osrog Vydavnytstvo Natsional'nogo universytetu «Osrozka akademiya», 2014. – С. 291-294.
4. Zagalnoevropejski rekomendatsii z movnoi osvity: vyvcheniya, vykladannya, otsynyuvannya / Nauk. red. ukr.vydannya S. Yu. Nikoloyeva. – K. : Lenvit, 2003. – 273 c.
5. Harmer. J. The Pracice of English Language Teaching.- London; Longman Group UK Limited, 1991.- 371p.
6. Harmer J. How to Teach English. – L.: Longman, 2000. – 198 p.
7. Scrivener, J. Learning Teaching. London; Collins ELT, 2002. – 432p.

THE PECULIARITIES OF USING VIDEO IN THE FOREIGN LANGUAGE CLASSES AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

ZAKHAROVA V., teacher of the Department of Foreign Languages, Bogomolets National Medical University

The article concerns the peculiarities of using video in the foreign language classes at higher educational establishments. The article is devoted to the advantages of video using and exercises that are grouped as: pre-, while- and post-viewing exercises. The introduced types of exercises will help to increase students' interest in foreign languages learning and to improve the efficiency of training.

Video materials, communicative competence, professional foreign language, efficiency of training.